

Från NIR
Till UD IU
Datum 2016-06-30

**NÄRINGSLIVETS INTERNATIONELLA RÅD:s SVAR PÅ REMISS AV
SKRIVELSE "POLICYRAMVERK FÖR DET SVENSKA UTVECKLINGS-
SAMARBETET" UD2016/09273/IU**

Remissvaret berör huvudsakligen hur Sverige genom insatser för näringslivet och dess organisationer kan stödja nödvändiga förutsättningar för inkluderande ekonomisk tillväxt, arbetsskapande och fattigdomsbekämpning i samarbetsländerna.

NIR, som är en icke-vinstdrivande medlemsorganisation, företräder genom sina medlemmar (13 av Sveriges ledande företag samt Exportkreditnämnden och Svenskt Näringsliv) nära hälften av Sveriges export. NIR har drygt 20 års erfarenhet av utvecklingssamarbete med finansiering av Sida och andra biståndsmyndigheter, bland annat genom kapacitetsutveckling för lokala näringslivsorganisationer och insatser för att förbättra det lokala företagsklimatet.

Övergripande kommentarer

Inledningsvis vill NIR framhålla sin positiva syn på stora delar av det föreslagna ramverket. Särskilt vill vi lyfta fram att vikten av fungerande institutioner genomgående ges stort utrymme. NIR önskar dock att det i skrivelsen tydliggörs att dessa institutioner också innefattar näringslivet och dess organisationer. (T ex i de centrala utgångspunkterna för inkluderande ekonomisk utveckling, s 24). Synen på näringslivet som enskilda kommersiella entiteter som i isolering kan producera allmänna nyttigheter gör att Sverige riskerar att gå miste om främja den samhällsutveckling som kan ske genom näringslivets institutioner och den organiserade privata sektorn.

Vidare uppskattar NIR formuleringarna kring betydelsen av hållbart företagande, ansvarsfulla långsiktiga investeringar, den privata sektorn som en drivkraft för institutionsuppbyggnad samt vikten av internationell handel som ett verktyg för ekonomisk tillväxt och fattigdomsbekämpning. Det mångdimensionella fattigdomsperspektivet samt inkluderande av det tematiska konfliktförebyggande perspektivet välkomnas också särskilt. Betoningen på social dialog är välkommen, men begreppet förtjänar att breddas för att inkludera konfliktlösning och dialogskapande med olika metoder och innehåll.

"Inkluderande ekonomisk utveckling"

Ekonomisk utveckling drivs av företag som skapar ekonomisk tillväxt, sysselsättning och inkomstmöjligheter. Detta är en grundläggande förutsättning för fattigdomsbekämpning. Trots denna helt centrala roll saknas i policyramverket beskrivningar av näringslivets betydelse för utveckling eller vilka förutsättningar som krävs för att näringslivet skall kunna spela denna roll. Ett genomgående drag i skrivelsen är istället att näringslivet behandlas som ett särintresse.

En del av detta är att det genomgående saknas en tydlighet i vad näringslivet är - är det lokala eller internationella företag, är det både enskilda företag och näringslivets organisationer som avses i ramverket?

Näringslivet kräver gynnsamma omständigheter för att fullt ut kunna fungera som motor för ekonomisk utveckling, jobbskapande och innovation. Därför behöver Sveriges utvecklingssamarbete ta ett helhetsgrepp för att stödja företagsklimatet, det lokala näringslivet och dess förmåga att bidra till ekonomisk och social utveckling i samarbetsländerna.

Näringslivets betydelse för samhällsutvecklingen bör därför genomsyra alla delar av policyramverket och inte begränsas till avsnittet om "inkluderande ekonomisk utveckling". Näringslivet bör ses som en naturlig del inom flera av policyramverkets områden ("Utbildning och forskning", "Miljö- och klimatomfattigt hållbar utveckling" etc.) Nedan tas näringslivets roll inom två områden upp, "Fredliga och inkluderande samhällen" och "Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer".

"Fredliga och inkluderande samhällen"

Genom sin verksamhet kan företag ha en negativ eller positiv inverkan på konflikt. Näringslivet utgör inte bara en central aspekt av förutsättningarna för varaktig fred genom att generera välbefinnande och arbetstillfällen. Företag har också ett viktigt ansvar att inte underblåsa konflikter eller för att främja dialog, t ex genom social dialog. Som central samhällsaktör har organiserat näringsliv också en viktig roll i att lägga grunden för en fungerande rättsstat och ekonomi samt en dynamisk och välfungerande arbetsmarknad. Därutöver spelar företag en viktig direkt roll för samhällets motståndskraft och dialogvilja, särskilt på lokal nivå. Den roll som företag och näringslivsorganisationer kan ha behandlas dock inte alls i avsnittet om fredliga och inkluderande samhällen.

"Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer"

Ett livaktigt civilsamhälle och offentlig debatt inkluderar i alla utvecklade samhällen företrädare för näringslivet. Detta förhållande borde präglade också Sveriges syn på biståndets roll för ökad pluralism och ansvarsutkrävande. Kapacitetsutveckling för näringslivsorganisationer bör därför vara en naturlig del i stöd till civilsamhället i samarbetsländerna och kan behandlas i avsnittet om "Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer".

Skrivelsen konstaterar att korruption "undergräver demokratin, god samhällsstyrning och skyddet av mänskliga rättigheter samt förhindrar en effektiv användning av resurser". NIR ansluter sig helt till denna åsikt, men efterlyser hur denna inställning konkret avspeglas i utvecklingssamarbetets strategiska inriktning.

"Samverkan mellan aktörer"

Näringslivet nämns i policyramverket som en möjlig partner för utvecklingssamarbetet, men beskrivs i formuleringarna om inkluderande ekonomisk utveckling snarare som en leverantör av finansiering, teknologi eller kompetens för övriga aktörer. Beskrivningen av "näringslivets aktörer som kompletterar det traditionella gävbiståndet" (s 46) ger bilden av att näringslivet betraktas som skilt från utvecklingssamarbetet, och av en syn på näringslivets aktörer som leverantörer snarare än partners.

Policyramverket lyfter fram samverkan mellan aktörer (s 45-46) vilket är mycket viktigt. Liksom de svenska myndigheterna och civilsamhället har en viktig roll i att skapa varaktiga och ömsesidiga relationer bortom biståndet fyller lokala och internationella näringslivsaktörer en viktig brobyggande funktion i förhållande till andra aktörer. Näringslivets organisationer och institutioner bör framhållas som en del i den flora av aktörer vars samverkan ska stärkas.

”Utvecklingsdagordningen i en föränderlig omvärld”

Policyramverket bör ge en tydligare bild av hur det svenska utvecklingssamarbetet förhåller sig till andra politikområden. Enligt Politik för Global Utveckling (PGU) bör alla politikområden samverka för en god utveckling i världen. En mycket viktig aspekt är att säkerställa kontinuitet och ett fortsatt svenskt engagemang när utvecklingssamarbetet fasas ut eller ändrar fokus, något som med fördel borde behandlas i policyramverket. Den svenska regeringen har på andra sätt betonat hur viktigt detta är. Ett exempel är att Sveriges Exportstrategi tar upp frågan om hur det ska gå till när Sveriges relation i ett samarbetsland skiftar huvudfokus från bistånd till bredare samarbete.

NIR tackar för möjligheten att yttra sig och står givetvis till förfogande för vidare diskussioner och dialog.

